

Алесандро Бутиче: Балканите винаги са били платформа за контрабанда с цигари

10 милиарда евро годишно губи ЕС от нелегалната търговия и производство на цигари. Това каза в сутрешния блок на БНТ съветникът по антикорупция в ОЛАФ Волфганг Хетцер.

Представители на ОЛАФ са на посещение в България, за да участват в семинар на тема "Борбата срещу контрабандата и незаконното производство на цигари".

Според Хетцер нелегалната контрабанда с цигари е дело на организираната престъпност. По този начин парите, придобити по нелегален път, се инвестират в легални фирми.

Според Алесандро Бутиче - ръководител на отдел Директни плащания и външна помощ в ОЛАФ, контрабандата на цигари косвено се подпомага на държавно ниво в определени страни. Балканите винаги са били платформа за контрабандата с цигари, подчерта той.

Волфганг Хетцер посочи няколко примера за разрастване на контрабандата. Според него през 2007-ма година е имало 4,7 млрд. конфискувани цигари в Европа, а през 2008-ма - 5,2 млрд. Тази престъпност е трансгранична и много държави участват в нея.

Няма държава, която сама да се справи с този проблем без силната подкрепа на гражданите си, каза в заключение Бутиче.

Следва пълен текст на разговора с Волфганг Хетцер и Алесандро Бутиче!

Водещ Марин Маринов: Здравейте отново. Продължаваме с друга тема, която донякъде има, така, една обща връзка с предишното, което видяхте преди малко. Става въпрос за представители на ОЛАФ, които се намират в страната за участие в един семинар, осъществяван със съдействието на клуб "Журналисти срещу корупцията". Семинар, който е посветен на противодействието на контрабандата, нелегалното производство на цигари, ролята на международното сътрудничество в превенция на измами и злоупотреба с европейски фондове. В студиото сме с Волфганг Хетцер, съветник по антикорупция на генералния директор на ОЛАФ, Алесандро Бутиче, ръководител отдел "Директни разходи и външна помощ". Добро утро, здравейте. За превода в ефир ни помага Мариана Хил. Добро утро и на вас.

Мариана Хил: Добро утро.

Водещ: Доколко значим е този проблем - контрабандата, нелегалното производство на цигари, за евросъюза и за България в частност?

Волфганг Хетцер: (превод) Значението на контрабандата с цигари е от, така, има значение за финансовата област. Поради нелегалната търговия и производство на цигари Европейският съюз губи, т.е. всеки европейски данъкоплатец, годишно губим около 10 милиарда евро. Имаме, т.е. щетите са огромни от финансова гледна точка и от търговията с цигари имаме и един проблем, който има досежност със сигурността, политиката на сигурност. Защото нелегалната търговия с цигари не се случва по така наречените мишквания, т.е. на дребно престъпници, а по един организиран начин, в организирани престъпни групи. Това означава, че контрабандата с цигари е дело на организираната престъпност и поради това е много опасна.

Водещ: Какво става с парите от този престъпен бизнес? Инвестират ли се в друга престъпна дейност? Има ли връзка между тази престъпност и друга, или са парцелирани престъпниците?

В. Хетцер: Правилата на организираната престъпност са много близки до правилата в нормалния икономически живот. Естествено и там се търси под печалбите, които се реализират, да бъдат инвестирани или реинвестирани, което означава, че се прави опит тези пари, придобити по нелегален път, да се инвестират в легални фирми. Функционално и от правна гледна точка тук говорим за пране на пари.

Водещ: Десет милиарда евро е много сериозна сума.

Алесандро Бутиче: (превод) Да.

Водещ: Може ли подобен престъпен бизнес да съществува без протекцията, без защитата на корумпирани държавни чиновници, политически партии, без чадър, без чадър, който да...

Ал. Бутиче: Искам да ви дам един италиански пример. В началото на 2000 година моята държава Италия силно бе засегната от контрабанда от Черна гора и Балканския регион като цяло, с което се създаде огромен проблем за реда, за публичния ред. За обществения ред имаше големи проблеми. Хората биваха убивани на улиците, полицаи загинаха. И наистина контрабандистите бяха изключително жестоки. Но цигарите, които пристигаха в Италия, голяма част от тези цигари попадаха в Северна, и бяха предназначени за Северна Европа, за Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия, и Германия, като логистиката и финансовата им основа се поддържаше от държави като Швейцария например.

Водещ: На държавно ниво?

Ал. Бутиче: В рамките на територията на държавата, те живееха фактически на територията на Швейцария. И естествено се държат като, там се държат като нормални граждани - не превишават ограниченията за скорост по пътищата. Когато ОЛАФ, европейската служба за борба с измамите, влезе в Швейцария да помогне на италианците и на германците, на правните органи там, искахме да заловим един от основните, които отговаряха за тази... който живее, с местожителство в Швейцария. В началото швейцарските власти отговориха - проблемът не е наш. Това е проблем на Европа. Защото тук те са кротички, милички, плащат си данъците и са добри граждани. В този момент обаче, и не можем сега да го обясним, обяснихме всъщност, че, как тази организация е успяла да корумпира съдия в Швейцария. И това е един пример, който мога да дам. Сега е трудно да се каже, че ние искаме да обвиняваме политическата система като такава, където и да било, но е ясно, че когато има около 2 милиона евро печалба на камион, на един ТИР, на един контейнер с цигари, и разследваме стотици контейнери в света, значи става въпрос за огромни пари. И с тия пари можеш да корумпираш и съдии, държавни служители и в една стабилна държава, каквато е Швейцария. И в Италия съдия Фалконе, преди да го убият няколко месеца, написа по време, когато контрабандата с цигари не беше разглеждана толкова като сериозен проблем, в "Гуарде де финансе", това е списание, той тогава каза, че контрабандата с цигари е една от най-трудните, така, организация на организираната престъпност в света.

Водещ: Какъв е българският "принос" в тези 10 милиарда евро?

Ал. Бутиче: Работим в близко сътрудничество с България, защото от географска гледна точка за контрабандата с цигари ние сме на ключови места, между Изтока и Запада на кръстопът. Балканите винаги са били платформа и плацдарм за контрабанда с цигари. Без сътрудничеството е невъзможно да се борим с тях.

В. Хетцер: Може още веднъж да ви кажа какъв е мащабът на проблемите. Значи, политическите последици отделно трябва да ги дискутираме. 2007 г. ние имахме 4,7 милиарда конфискувани цигари в Европа. 2008 г. станаха 5,2 милиарда цигари. Това са стотици големи контейнери и това сочи, че има растеж, увеличение между двете години, и то в рамките на 12 месеца. ОЛАФ, на базата на разузнавателните си дейности установихме, че има, 2009 г. можехме да вземем 100 милиарда, да конфискуваме сто милиарда цигари, което отговаря на 30 милиона евро. И освен това с другите държави, членки на Европейския съюз, и т.нар. трети страни, започнахме да работим заедно и предложихме подкрепа, с което конфискувахме стотици милиони нелегално търгувани цигари. Вашият въпрос е разбираем и оправдан, като питате какво е участието на България в това. С нежелание ще ви дам конкретни числа, не мога да ви дам такива, защото е трудно да се сложат те, в коя държава колко има. Защото този гешефт е от международен характер. И както д-р Алесандро Бутиче вече каза, тази престъпност е трансгранична, много държави участват в нея, за да я организират, като криминални групи. Някои държави имат да, играят много голяма роля като транзитни държави. А други имат по-скоро ролята на страна получател. А други държави пък са държава производител. И тук един фактор е много важен. Около 43 процента от всички конфискувани цигари са ментета, фалшифицирани цигари. И тези фактори също трябва да ги вземате предвид, когато трябва да определим какво е участието на една конкретна държава. Не може количествено да се даде преценка.

Водещ: Понеже трябва да приключваме, съвсем кратък отговор, ще ви помоля. Виждате ли напредък от страна на България през последните 6 месеца, от лятото насам, в противодействието и на контрабандата на цигари, и на злоупотребата с пари от еврофондовете? Има ли промяна в страната?

Ал. Бутиче: Много заявления бяха направени за ангажимента на правителството и от промененото отношение на правителството, откакто се промени. Това е положително. Но продължаваме да чакаме конкретните резултати. В конкретните резултати можем да посочим също и повишената осведоменост, която организации като "Журналисти против корупцията", асоциацията, тяхната работа, за да разяснят на населението, какъв е рискът от контрабандата с цигари за цялото общество. Няма държава, която сама може да се пребори с такива проблеми без консенсуса и силната подкрепа на гражданите си.

Водещ: Добре, много ви благодаря за това участие. Аз само да уточня, че на този семинар ще бъде представен и документалният филм "ОЛАФ с лице към европейските граждани", операциите "Клас" и "Бумеранг". Това е в рамките на осъществения от клуб "Журналисти срещу корупцията" проект, "ОЛАФ с лице към европейските граждани". Благодаря за участието на Волфганг Хетцер и Алесандро Бутиче. Приветствате заявените намерения, все още продължавате да очаквате резултати, така ви разбрах. А големината, мащабът на проблема - 10 милиарда евро в рамките на Европейския съюз годишно. Благодаря ви много.